

N.Y.C. TIME

זמן הדלקת נרות - 8:08

סוף זמני ק"ש - 8:34

9:10 -

סוף זמן תפלה - 10:25

דף היומי לש"ק: גיטין כ"ה

בס"ד, עש"ק פ' בהעלותך - פרק ב' - שנת תשפ"ג לפ"ק

פרשת בהעלותך

היוצא מדברי זקנו של האור שמח הוא שמשא הי' ענו כלפי כל אדם מישראל הואיל ועלה לדרגות רוחניות כה נשגבות עד שלא היו אצלו שום ספיקות כלל במציאות הבורא, וממילא לא היה שייכת אצלו מצות אמונה בה' ולכן חשב את עצמו בדרגה נמוכה משאר בני אדם שהיתה אצלם מצות אמונה והיו חייבים ללחום נגד יצרם הרע שבה להטיל אצלם ספיקות באמונה.

על פי הנ"ל שמא נוכל להבין את מה שנאמר בפ' מקום שנהגו (פסחים נו.) להסביר למה נהגו לומר "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" בקריאת שמע, דאיתא שם: "ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם" (בראשית מט:א). ביקש יעקב לגלות לבניו קץ הימין ונסתלקה ממנו שכניה. אמר, שמא חס ושלום יש במטתי פסול וכו' [המהרש"א מביא מהסמ"ג שפירש: שמא יש בכך פסול שאינו מאמין בה' אחד]. אמרו לו בניו: "שמע ישראל [פירש"י: לאביהם היו אומרים] ה' אלקינו ה' אחד". כשם שאין בלבך אלא אחד, כך אין בלבנו אלא אחד. באותה שעה פתח יעקב אבינו ואמר: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". [פי' המהרש"א: כששמע שהיו מזכירים שם שמים כשאמרו: "שמע ישראל ה' וגו'", וכמו שכתוב ביומא, כשהזכיר כהן גדול השם ביוה"כ היו עונין אחריו 'ברוך שם כמל'ו']. אמרי רבנן, היכי נעביד, נאמרוהו [להאי 'ברוך שם כמל'ו' בקריאת שמע] - לא אמרו משה רבינו. לא נאמרוהו - אמרו יעקב. התקינו שיהו אומרים אותו בחשאי, עיי"ש.

ויש להבין - אף שאומרים בשכמל"ו בחשאי, הלוא סוף כל סוף לא אמרו משה רבינו? אמנם, לפי הנ"ל יש לומר, דכיון שבקריאת שמע אנו מבטאים אמונתנו בייחוד הבורא, ולגבי משה רבינו לא היה שייכת כלל מצות אמונה, לכן מוטב להזכיר את הדברים שנאמרו בין יעקב לבניו כאשר חשש שיש להם ספיקות באמונה, והם הרגיעוהו שהם שלימים באמונתם וגברו על יצרם הרע שבה לפתותם שלא להאמין בה' ח"ו, שהרי לגבי מצות אמונה יש לנו שייכות יותר ליעקב ובניו מלמשה רבינו.

"ויאמר אהרן אל משה בי אדוני אל נא תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר חטאנו" (יב:יא). בילקוט איתא: אם שוגגין אנו, מחול לנו כמזידין.

בספר משלחן גבוה מובא מההקדמה לשב שמעתתא: ונ"ל לפי מה שפירש"י (יב:ח) "מדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה" - 'בעבדי' אפילו אינו משה, 'במשה' אפילו אינו עבדי כו'. היה לכם לומר אין המלך אוהבו חנם, ואם תאמרו איני מכיר במעשי - זו קשה מן הראשונה, ע"כ.

פעמים קורה שאדם טועה בחבירו וסובר שהוא רע, אבל יש שהוא באמת יודע כי טוב הוא, רק שהוא מתקנא בו ונותן בו דופי.

"והאיש אשר הוא טהור וברוך לא הי'" (ט:ג). בספר מדרושי וחידושי רבי עקיבא איגר איתא: נ"ל על דרך מליצה, דהנה כשהאדם יושב בביתו, הרי הוא מקיים כל המצוות כראוי. אבל כשיוצא לדרך, שוב אינו מקיים המצוות כתיקונן, כי מאד צריך האדם לזהר אם ירחיק נדוד ויצא לחוץ לבל יפול ברשת היצר. וזה שמרומז בפסוק, "והאיש אשר הוא טהור", כלומר מי הוא האיש הטהור? "וברוך לא הי'".

ובהערה שם איתא: ונכון להסמך בזה מש"כ בספר החיים (להג"ר חיים אב"ד ווירבורג, אחי המהר"ל מפראג, פרק ה'), וז"ל: אותם בני אדם שלא יתנו מנוח לכף רגלם, רק תמיד רצין ושבין אחר הבלי העוה"ז, הן בכלל השרצים שנקראו כן על שרצים ושבבים תמיד ולא ינחו. גם "כל מרבה רגלים" (ויקרא יא:מב) הוא סימן טומאה, להיפך מן ישיבת אהלים שהוא סימן טהרה.

ומענין לענין באותו ענין, מובא בס' הנ"ל בשם הגרעק"א זצ"ל לבאר מה שאנו אומרים בברכות השחר "ואל תביאנו לא לידי חטא וכו'" כך: היינו, שקל לו לאדם להכשל בחטא ועון כשנמצא במקום המצויים אנשים רעים וחטאים לה' (עי' רמב"ם הל' דיעות פ"ו ה"א), וקשה לאדם להתגבר על יצרו במקום כזה (עי' ע"ז יז). ותבית 'לידי' היינו למקום, כמו 'ויד תהי' לך" (דברים כג:ג). וזהו הכוונה 'לא לידי חטא' - היינו שאנו מתפללים שלא נצטרך להיות במקום חטא.

"והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה" (יב:ג). בסוף פ"ד מהל' תשובה כותב הג"ר מאיר שמחה הכהן זצ"ל בספרו אור שמח, וז"ל: והנני להזכיר פה דבר אחד מאבי אבא הוא זקני, הרב ר' חנני' כהן זצ"ל שביאר בזה הכתוב, "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה". וכבר נודע שאילת הפילוסוף, איך יתכן זה בחיק האנושי להיות שפל בערכו ממי שפחות ממנו, הלוא זה רק העדר הערכת המעלות.

ואם כי יש בזה דרושים עמוקים למבין, בכל זה יתכן להיות גם זה מהעניינים אשר הביאו לענוה גדולה, והוא כי לזהרת חומיותו ובהירת גשמו אשר נתהפך [משה רבינו] לרוחני ונעלה יותר מכל הנבראים, והי' רואה תמונת-כבוד ה' פנים אל פנים, והי' נעדר מן הבחירה ולא הי' שייך בו ציווי להאמין, שהכל הי' רואה עין בעין, והי' רואה פעולת כל מצוה ומצוה, לכן נהי' שפל בערכו מול הפחות שבישראל שהוא בתומתו צריך להאמין והי' בחירה [בעל בחירה] והאמין מהשגחת ה' ובשלימותו ובמצותיו.

וזה מאמר הכתוב ["והאיש"] משה ענו מאד מכל האדם, ובמה הי' עניו? שהמה "על פני האדמה" ולא ראו מאומה, והי' להם המצוה המיוחדת היא האמונה, ובכל מפעלם היו בחירים, לא כן האיש משה איש אלקים, ועלה למרום שמים, ודפח"ח [ודברי פי חכם חן], עכ"ל.

אשר שם משה לפני בני ישראל על פי ה' ביד משה.

ורבים תמהו על נוסח זה מכמה טעמים: ראשון, משום דמקורו ממש' סופרים (פי"ד הי"ד), ושם איתא: מיד גולל ספר תורה עד שלשה דפין, ומגביהו ומראה פני כתיבתו לעם העומדים לימינו ושמאלו ומחזירו לפניו ולאחריו, שמצוה לכל האנשים ולנשים לראות הכתב ולכרוע ולומר: "וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל" (דברים ד:מד) [יש גורסין 'או', והגר"א מוחק אותן]: "תורת ה' תמימה משיבת נפש" (תהלים יט:ח).

עוד תמיה על נוסח "וזאת התורה וגו'" שבסידורים שלנו, מובאת בספר ברוך שאמר על תפילות השנה לבעל התורה תמימה (עמ' ק"ז), וז"ל: בהגבהת התורה לאחר הקריאה נוהגים לאמר וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל על פי ה' ביד משה. וזה פלא, כי הורכבו שני פסוקים רחוקים זה מזה ואשר אין להם כל יחס וכל קירוב וכל שייכות קלה זה לזה, כי הפסוק "וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל" כתיב בפ' ואתחנן (ד:מד) ומוסב על כל התורה, וכפי' רש"י שם, והפסוק "על פי ה' ביד משה" כתיב שתי פעמים בפ' במדבר, בענין שאין לו כל שייכות וכל נגיעה קלה לענין התורה, כי אם בענין הפקודים, כי כן הלשון שם בפ' במדבר (ד:לו) "אלה פקודי משפחות הקהתי אשר פקד משה ואהרן על פי ה' ביד משה". ועוד שם בפסוק מ"ה, "אלה פקודי משפחות בני מררי אשר פקד משה ואהרן על פי ה' ביד משה". ויותר מאלה המקומות לא בא לשון זה [על פי ה' ביד משה] בכל התורה והמקרא. [הערת העורך: באמת נמצא עוד פעם בפ' בהעלותך (ט:כג)].
ודבר פלא הוא, באיזה אופן בא לשון זה בחיבור ושייכות להפסוק "וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל".

וגם כי הלשון 'ביד משה' הוא כמו מיותר כאן, ובלא המשך, כי אחרי שאמר "וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל" הי' די רק להוסיף "על פי ה'", והיה המובן טוב וישר.

ועוד, כי קיי"ל (ברכות יג:) כל פסוקא דלא פסקיה משה אנן לא פסקינן, כלומר, לא מחלקינן אותו למחצה, מחצה לאמר ומחצה להשמיט, ואיך נפסקי בשני פסוקים שהבאנו מפרשת הפקודים, כפי שהעתיקנו. והנה לא ארע ליישב דבר זה, עכ"ל.

ובאמת, אביו של התורה תמימה, בעל הערוך השלחן, בספרו (ערוה"ש או"ח סי' קל"ד סע' ג') ג"כ תמה: ופלא שאנו אומרים: "וזאת התורה וגו' על פי ה' ביד משה", וכן נדפס בסידורים, וקשה טובא. חדא - דאין זה פסוק בשום מקום, ד"וזאת התורה" הוא בואתחנן, ו"על פי ה' ביד משה" הוא סוף פסוק בבהעלותך במסעות. ועוד - דבמסכת סופרים אינו כן, עכ"ל.

בספר כתר ראש (מילואים, הל' ת"ת סי' ל"ב) איתא: וכזה נמצא כתוב בשם מרן הגר"ח ז"ל (מואלאיזין) שמה שנהגו לומר בהגבהת ספר תורה: "וזאת התורה כו' על פי ה' ביד משה" אינו נכון, כי לא נמצא פסוק כזה, ונשתררב הדבר כי מתחילה היו אומרים: "ויהי בנסוע" ובהכנסה אמרו: "ובנוחה יאמר", ובאמצע אמרו הפסוק: "על פי ה' יסעו בני ישראל על פי ה' ביד משה" [לכאורה צריך לומר: "על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו את משמרת ה' שמרו על פי ה' ביד משה" (במדבר ט:כג)]. ונשתררב המנהג לאמר רק סוף פסוק זה, ואינו נכון מטעם הנ"ל, כי אם לומר פסוק "וזאת התורה וגו'" וגם הפסוק "על פי ה' יסעו צ"ל יחנו וגו' על פי ה' ביד משה" (מקרא סופרים עמ"ס סופרים פי"ד הי"ג ומובא בסידור הגר"ח).

ובאמת בסידור הגר"א - אשי ישראל (עמ' 173), הנוסח הוא: "וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל. על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו את משמרת ה' שמרו על פי ה' ביד משה".

אהרן ומרים, אם היו שוגגים במעלתו של משה, אזי יקטן עונם כלפיו, אבל יגדל פשעם כלפי הקב"ה, כי הרי לא בחנם אהב אותו, ואיך חשדוהו. ואם תאמרו איני מכיר במעשיו - זו קשה מן הראשונה. אבל אם ידעו מעלתו של משה, והזידו כלפיו בלעגם עליו, הרי חטאם כלפי הקב"ה יקטן, שאינם כופרים במעלתו מאומה.

משה הלוא הקפיד אך ורק על כבוד ה', לא על כבוד עצמו. לכך ביקשוהו אהרן ומרים: 'אם שוגגין אנו' נגדך, 'מחול לנו כמזידין' נגדך, ואו אז לא יהי' חטאנו כלפי שמיא כה גדול.

כ"ג סיון

יום שני הבעל"ט יהי' כ"ג סיון, ובשתי מגילות מסופר מה שאירע ביום זה - במגילת אסתר, ובמגילת תענית.

במגילת אסתר מסופר שביום זה נכתבו האגרות השניות אשר ביטלו האגרות הראשונות אשר שלח המן להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים: "ויקראו סופרי המלך בעת ההיא בחודש השלישי הוא חודש סיון בשלשה ועשרים בו, ויכתב ככל אשר צוה מרדכי אל היהודים ואל האחשדרפנים והפחות וגו' אשר נתן המלך ליהודים אשר בכל עיר ועיר להקהל ולעמוד על נפשם וגו'" (אסתר ח:ט-יא).

ועיין במקור חיים לבעל שו"ת חות יאיר (או"ח סוס"י תצ"ד) שכותב: כ"ג סיון יש לזכור נס פורים, כי בו נכתבו אגרות האחרונים התשועה, ולרבות בו שמחה.

בסוף מגילת תענית איתא: בעשרים ושלושה בסיון בטלו הביכורים מלעלות לירושלים בימי ירבעם בן נבט [ולכן הוא יום תענית]. וכן מובא בטור ובשו"ע סוף הל' תענית (סי' תק"פ).

בספר לקט ביאורים מרבי בצלאל הכהן מוילנא זצ"ל כתב לבאר חלק מהפעמים שנמצאת תיבת "והימים" בתנ"ך לפי המסורה: "והימים הראשונים יפלו" (במדבר ו:יב), "והימים ימי ביכורי ענבים" (במדבר יג:כ), "והימים האלה נזכרים ונעשים וגו'" (אסתר ט:כח). וכך ביאר: באמת הי' צריך לקבוע יום טוב ביום כ"ג בסיון משום שאז נשלחו האגרות השניות שהצילו את בני ישראל מגזירת המן, וא"כ למה דווקא "והימים האלה [י"ד וט"ו באדר] נזכרים ונעשים", "והימים הראשונים [כ"ג בסיון שאז הי' ראש הגאולה] יפלו" - ואין חוגגים אותו? ההסבר הוא משום: "והימים ימי ביכורי ענבים" - שאז בטלו הביכורים מלעלות לירושלים בימי ירבעם בן נבט.

ועיין בסידור בית יעקב להגר"ר יעקב עמדין זצ"ל (דף ש"י ע"א) דאיתא שם: כ"ג בו (חודש סיון): כתב מרדכי להשיב ספרי המן. והוא תענית ביטול הביכורים בימי ירבעם. בו בפרק היתה צרה לישראל בשנת ת"ח ונתקיים בו מגלגלין חובה ליום חייב. גם ביום זה נשלם חודש ימים של המתאווים לבשר, עד שיצא מאפס (עיין במדבר יא:כ). וראה והבט בן אדם - אבות אכלו בש"ר, קהו שיני בנים. כמשתה ראשונים משתה אחרונים, אין דבר במקרה. והזדמן לעם מאלקיו לא אלמן ונראה שהקדים הקב"ה רפואה למכה ביום זה ע"י שכתב מרדכי להשיב ספרי האף והחמה למען תהי' לישראל בגלות תקומה, עכ"ל.

בענין אמירת "וזאת התורה וגו' על פי ה' ביד משה" בשעת הגבהת הספר תורה

בסידורים שלנו כתוב שבשעת הגבהת התורה אומרים: "וזאת התורה

ועיין במאסף תורני ישורון (ח"ז עמ' תרכ"ה) במאמר כל פסוקא דלא פסקי' משה, שבס' כל הכתוב לחיים מובא מס' שערי רחמים בשם הגר"ח מוואלאזין כנ"ל ושוב מביא מפירוש דובר שלום בסדור אוצר התפילות: בין פסוק "ויהי בנסוע" ללקיחת ספר התורה ופסוק "ובנוחה" בחזרתו, שייך להגבהתו וסיבובו הפסוק: "על פי ה'" שהוא מסדר מסעו של הארון (במדבר ט:כג). ונראה שכוונת הגר"ח לומר פסוק: "על פי ה' יחנו" בנוסף לפסוק "וזאת התורה וגו'" שמקורו במס' סופרים ובודאי שיש לו שייכות להגבהת ספר תורה.

בהערה י"ז שם איתא: מה שכתוב בשערי רחמים לומר: "על פי ה' יסעו בני ישראל", נראה דזו טעות סופרים, דהפסוק: "על פי ה' יסעו בני ישראל" הוא בבמדבר (ט:יח) וליכא שם סיום "על פי ה' ביד משה". אלא כוונתו לפסוק כ"ג שם, "על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו את משמרת ה' שמרו על פי ה' ביד משה". ואמנם לפסוק זה "על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו", ישנה שייכות לאחר הגבהת וסיבוב הס"ת בדברי הגר"ח [ובפרט למש"כ בסידור הרנ"ה בשם הגר"ח לומר זאת 'בעת הגבהת ס"ת ממקום למקום', ונראה דהוא לפי מנהג הספרדים שמגביהים ומוליכים את הס"ת לבימה, ומובן היטב טעם אמירת "על פי ה' יסעו"]. משא"כ לפסוק "על פי ה' ביד משה", וכן ליכא באמירה זו משום כל פסוקא דלא פסקיה משה, ואין מקום לתמיהת הברוך שאמר. אמנם תמיהתו על ערוה"ש שאין זה הנוסח של מס' סופרים במקומה עומדת, ואולי לאחר זמן תיקנו או נהגו לומר "על פי ה' יחנו וגו'" ואח"כ באו וקצרו ראש הפסוק. ומאידך לכאור' גדלה התמיהה על המנהג הנפוץ.

אמנם העירני הרב יצחק ס' שליט"א, שהנוסח דידן מצאו לראשונה בסידור נוסח פולין (ויניציאה שנ"א), ואח"כ במחזור הדרת קודש (ויניציאה שנ"ט-ש"ס), אבל במנטובה ש"ח ובר' הירץ ש"כ וויניציאה שמ"ז ליתא, והיום כמעט בכל הסידורים האשכנזיים, ואילו

הנוסח המובא בשם הגר"ח לא מצאו באף סידור קדום.

ובהערה י"ח שם איתא: ושאלתי את הגר"ש דבליצקי האם אמירת "על פי ה' יחנו וגו'", זהו מנהג ונוסח הגר"א, וענה לי ע"ז במכתב: "אין בזה שום מנהג מהגר"א. בסידור אשי ישראל הדפיסו כמו בסידור הישן ובסדורים הקטנים [ע"פ נוסח הגר"א] לא שינה המו"ל מהרגיל. מנהגי לומר רק וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל". [הערת העורך: בסידור אשי ישראל באמת נדפס פסוק: "על פי ה' יחנו וגו'" כמו שהזכרנו לעיל].

ובמאמר הנ"ל בישורון מסיק: אמנם ע"פ המבואר בחיי אדם דרך תפלה שרי, אתי שפיר מנהגינו הנ"ל לאחר הגבהת ס"ת, לסיים בחצי פסוק "על פי ה' ביד משה", ואף דבמס' סופרים לא הוזכר מנהגינו אלא אדרבה פסוק שלם וזאת התורה וגו', אולם ממקום שבת נמצאת למד זאת, דאיתא שם "תורת ה' תמימה משיבת נפש" וזהו חצי פסוק [אא"כ כוונת המס' סופרים לכל הפסוק], וכן המנהג אצל הספרדים לומר כדאיתא במס' סופרים "וזאת התורה וגו'" [ולא לסיים "על פי ה' ביד משה"] "תורה צוה לנו וגו'", וממנהג זה שמקורו במס' סופרים, מוכח כנשמת אדם דרך תפלה שרי.

בספר פסקי תשובות (הל' קריאת התורה סי' קל"ד אות ח') איתא: ומנהג העולם על פי המודפס בהרבה סידורים (סידור השל"ה וסידור יעב"ץ ועוד) לסיים "על פי ה' ביד משה". ויש שפקפקו כי "כל פסוקא דלא פסקי' משה אנן לא פסקינן" ומביאים בשם הגר"ח מוואלאזין שהנכון לומר מתחילת הפסוק: "על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו, את משמרת ה' שמרו על פי ה' ביד משה". אך יש שישבו המנהג כי פעמים מצינו שאומרים חצאי פסוקים לפי צורך הענין (ארחות רבינו ח"א עמ' ע"ב בשם הגר"י קניבסקי זצ"ל). ובדרכי חיים ושלום (אות רכ"ד) [מובא] שהגה"ק ממונקאטש זצ"ל לא הי' מסיים "על פי ה'" וכי'.

לז"נ מורי ורבי הגאון הרב אברהם יעקב בן הרב מאיר הכהן פאם זצ"ל - נפ' כ"ח מנחם אב תשס"א
לז"נ ר' בנימין בן הרב ר' מרדכי ז"ל שור
לז"נ מרת עטא שרה בת ר' בנימין ע"ה - נפ' כ"ג אדר א' תשס"ח

TORAH LODAS

PARSHAS BEHA'ALOS'CHA
© COPYRIGHT 2023
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

רוחמה ליבא בת רבקה לרפ"ש

צביה חיה בת לאה ברעניא לרפ"ש

“ולא יהי' בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקודש” (ח: ט)
“... and there shall not be a plague among Bnei Yisroel when they approach the Sanctuary.”

The *Imrei Noam* notes that it is unfortunate that many people do not turn to Hashem for strength and guidance until they, or someone close to them, is afflicted with an illness, or some other tragedy befalls them, *R'L*. This thought can be homiletically explained in the Posuk, “ולא יהי' בגשת בני ישראל אל הקודש” - “And there shall not be a plague among Bnei Yisroel which causes them to draw close to the Sanctuary.” They should be close to Hashem at all times.

“ויאמר אל נא תעזוב אותנו וגו' והיית לנו לעינים” (י: לא)
“And he [Moshe] said [to Yisro], ‘Do not leave us ... for you shall be our guide.’”

The *Kli Yokor* interprets “והיית לנו לעינים” as meaning that the eyes of Bnei Yisroel would be on Yisro as a source of inspiration, because he was a person who had abandoned his family and friends, his homeland and his prestigious position to come to serve the G-d of Israel. Bnei Yisroel would reason that certainly they should serve Hashem, who is the G-d of their ancestors and who had done so much for them.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

Chazal (Brachos 48b) tell us that Moshe established the first Bracha of Birkas Hamazone when the Mon fell in the desert.

Hagaon Rav Yoseif Engel, Z'T'L', in *Gilyonei Hashas* asks: Since the Mon was not one of the five grains, how was it permissible to recite Birkas Hamazone on it?

He answers that Rav Nachman who said that Moshe established the Bracha of "*Hazan*" when the Mon fell, follows the view expressed in *Yoma* (75a) that the Mon actually became the item that one intended it to taste like. Thus, if one wished the Mon to taste like bread, it actually became bread.

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) Were Levi'im disqualified from service in the Beis Hamikdash at the age of fifty?
- 2) When the Levi'im were consecrated to serve in the Mishkan, what procedure were they obligated to undergo?
- 3) Where is Yoseif alluded to in this week's Parsha?
- 4) During the forty years that the Bnei Yisroel were in the wilderness, how many times did they sacrifice the Korbos Pesach?
- 5) From which Shevatim were Eldad and Meidad?
- 6) What position did Moshe have as a Leivi?
- 7) If a person converted between Pesach Rishon and Pesach Sheini, does he bring the Pesach Sheini?
- 8) Is there an independent Mitzva of eating Matza and Marror if one does not have a *Pesach Sheini*?
- 9) What are the minimum and maximum number of *Chatzotzros* that can be blown simultaneously in the Beis Hamikdash?
- 10) What was the main name of Tziporah?
- 11) Who was the *Isha Hakushis* that Moshe married?
- 12) Where do we see in this week's Sidra that there is a Mitzva of *Simcha* on Shabbos?
- 13) Which of the encampments in the Midbar had written on their flags Pesukim from this week's Sidra?
- 14) What were the prophesies of Eldad and Meidad?
- 15) What did Yisro do to prevent a Chilul Hashem?
- 16) Where is the death of *בן עמינרב* alluded to in this week's Sidra?

ANSWERS

- 1) Levi'im were not disqualified from service in the Beis Hamikdash at the age of fifty. The age limitations applied only in the *Mishkan* (Rambam, Hil. Klei Hamikdash 3:8).
- 2) The Levi'im had all their hair cut off when they were consecrated. Bnei Yisroel helped Moshe shave off all the *Levi'im's* hair when the *Levi'im* refused to do so on their own (*Moshav Zekeinim* 8:20).

- 3) According to one view in the Gemora (Succa 25a) those who could not sacrifice the *Korbon Pesach* because they defiled themselves *L'nefesh Adom* were those who carried Yoseif's bones (*Adom* refers to Yoseif - see Tiferes Tziyon on Midrash Rabba).
- 4) During the time that Bnei Yisroel were in the wilderness, they only brought one *Korbon Pesach* (Sifri, quoted by Rashi Bamidbar 9:1, and Tosafos Yevomos 72a).
- 5) According to the Targum Yonoson (11:26), they were the sons of Elitzofon ben Parnach from the tribe of Zevulun (see Bamidbar 34:25). According to the Midrash (Bamidbar Rabba 15:19) Eldad was Elidad ben Kislone from Binyomin (34:21), and Meidad was Kemuel ben Shifatan from Efraim (34:24).
- 6) A *Meshoreir* (Rashi, Arachin 11a, Sota 13a). The Gemora (Zevachim 101b) notes that Moshe was a Kohein.
- 7) Yes (Pesachim 93a; Rambam Hilchos Korbon Pesach 5:5).
- 8) No (Minchas Chinuch 389:1).
- 9) From two until 120 (Arachim 13a).
- 10) According to the Yalkut Pisron HaTorah (cited in the Torah Sheleima, Bemidbar 12, #9) - Penina.
- 11) Either Tziporah, or the queen who was given to Moshe when he reigned as king of *Kush* (Targum Yonoson, Da'as Zeikeinim and Chizkuni on Bemidbar 12:1).
- 12) The Sifri explains that "וביום שמחתכם" (י:י) refers to Shabbos.
- 13) The flag of the encampment of Yehuda had written on it: "קומה ה' ויפוצו אויביך" (עיינן תרגומי על ב:ג). The flag of מחנה אפרים had written on it: "וענן ה' עליהם יומם" (עיינן תרגומי על ב:יח). בנסעם מן המחנה" (עיינן תרגומי על ב:יח).
- 14) Eldad's prophecy concerned Moshe dying in the Midbar and Yehoshua bringing them into Eretz Yisroel. Meidad's prophecy concerned the *Slav* that

would cover the camp of Bnei Yisroel and would bring punishment upon the people.

Both of them also prophesied about the war of Gog and Magog (Targum Yonoson 11:26. Also see Sanhedrin 17a).

- 15) Yisro returned to his land because the previous year there had been a famine there and he was forced to borrow money to help support the poor. Had he not returned to repay his debts, it would have caused a *Chilul Hashem* (Midrash Hagadol, Bemidbar 10:30).
- 16) According to Bei'ur HaGra on the Seder Olam Rabba (12:5, cited in Ori V'yish'i - L'mechaseh Asik, Bemidbar 11:1), when the punishment came for the *מתאוננים*, it says: "ותאכל בקצה המחנה" (יא:א), and נחשון ביאור והגהות הגר"א appears to be printing error in the תבערה which states קברות התאוה instead of תבערה. However, note Radak on Tehillim 78:21 who writes that both Aveiros occurred in the same place.)

NOW AVAILABLE

The sefer *נר מתתיהו* is available for purchase:

- in seforim stores
- via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
- by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood.
Please be in touch via email.

The sefer *מצא טוב* on שמחות and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

*The material for this issue has been reprinted
from previous years*